

Diaconale viering

Christus Triumfatorkerk, 7 februari 2021

Zondag Werelddiaconaat

Lezing: Johannes 12: 1-11

Voorganger: ds Jaap van den Akker, m.m.v. Glerry Sewdajal, Niels Kuiper en Chris van Wieren

KOMEN

- Welkom
- We steken een kaars aan
- Aanvangslied: 'Jezus roept hier mensen samen' (Lied 975: 1 en 3)
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Psalm van de Zondag: Psalm 146: 1 en 4
- Kyriëgebed (Glerry)

Zend uw Geest God, in ons midden,
maak ons vrij van angst en onrust
vrij voor ieder die onze naaste is;
dat onze handen vrede opbouwen,

Maak ons vrij om uw verhaal met mensen, te laten oplichten in ons leven.
We worden geconfronteerd in ons leven met ziekte en dood,
We zoeken naar uw gerechtigheid, en wachten vol verlangen op uw koninkrijk.

Open onze ogen, zodat we onszelf herkennen in de verhalen uit de bijbel.
Open onze ogen zodat we Hem herkennen in onze wereld van alle dag.
Zend uw Geest om dat te zien.
Zo bidden wij amen.

- Glorialied 'Zolang er mensen zijn op aarde' (Lied 981: 1, 2 en 4)

WOORD

- Met de kinderen (over spaardoosjes, vasten en karweitjes)
- Lezing Marcus 1: 29-39
- Lied: "Iedereen zoekt U, jong of oud" (Gezang 837: 1 en 2)
- Preek in drieën (Jaap, Niels en Chris)

Jaap: koffie drinken

Wat mij bij dit verhaal opnieuw opvalt is de alledaagsheid waarin het wonder gebeurt.

Marcus vertelt deze ontmoeting als een alledaags verhaal.

Het is sabbat in Kafarnaüm. Jezus en zijn vrienden gaan naar de 'kerkdienst' in de synagoge, precies zoals ze gewend zijn. En na de dienst gaan ze naar het huis van Simon en Andreas. Vorig jaar preekte ik over deze tekst in de kerkdienst in het verzorgingshuis Landscheiding in Mariahoeve en toen stelde ik de retorische vraag: en wat doe je op zondag als je uit kerk komt? En meteen was er één van de bewoners uit het verpleeghuis die luid en duidelijk mijn vraag beantwoordde: koffiedrinken! Precies!, zei ik.

De eredienst en de ontmoeting horen samen. Vieren en delen. Als er iets is dat er in deze coronatijd mankeert aan onze gemeente zijn is het dat. De heilige woorden in de liturgie moeten hand in hand gaan met de ontmoeting en *small talk* in de hal hier beneden. Zo krijgen ze handen en voeten.

Het is zo'n alledaags tafereel dat Marcus ons vandaag voorschotelt.

Alsof Marcus ons wil vertellen: staar je niet blind op wonderen. Wacht niet op een plotselinge bekering of een bliksemschicht bij heldere hemel, maar ontdek het wonder in je dagelijks leven.

Want dat is wat er steeds gebeurt in het Evangelie.

Jezus en zijn vrienden komen in het huis van Andreas en Simon. Daar blijkt de schoonmoeder van Simon ziek op bed te liggen. Jezus pakt haar hand vast en helpt haar overeind. En de koorts verdwijnt. Einde verhaal.

De woorden van Eeuwigheid die Jezus net in de synagoge heeft gehoord brengt hij gelijk in praktijk, door ze in te zetten ten dienste van een ander. De schoonmoeder van Simon in dit geval. In dit simpele verhaaltje wordt duidelijk hoe God in ons midden is. In Woord en Daad. Door Gods aanwezigheid, door de aandacht van Jezus, worden wij waarlijk mens - staan wij op! Opstaan, opwekken, Marcus gebruikt hetzelfde woord als later voor de opstanding van Jezus zelf wordt gebruikt. Hier vindt opstanding plaats!

En hand in hand met dit nieuwe leven gaat het dienen, "en zij begon voor hen te zorgen" dat gaat niet over koffie zetten, vrees is. Het is *diakenen*, zoals er letterlijk in het Grieks staat. Je dienstbaar maken aan het koninkrijk.

Jezus doet het zelf ook. *Diakenen*. Hij doet het in omgekeerde volgorde, lees maar verder in het verhaal. Hij werkt zich eerst een slag in de rondte om alle mensen met ziekte en boze geesten te helpen. Te doen opstaan en opnieuw in het leven te zetten, en vervolgens staat hij zelf op.

Tenminste zo zou je de volgende zin kunnen interpreteren: "Vroeg in de ochtend, toen het nog helemaal donker was, stond Jezus op en ging naar buiten." Dat klinkt als wat er op de derde dag gaat gebeuren, de derde dag na de kruisiging. Dat klinkt als een voorbode van waar dit verhaal van Marcus op uit loopt.

Ook Jezus staat hier al op.

Wat zegt dit verhaal nu over de diaconie?

Dat Woord en Daad hand in hand gaan.

Dat uit een opgestaan leven, een leven met uitzicht op het Koninkrijk, een leven vanuit de opstanding, als vanzelf volgt dat je je leven in dienst van Koninkrijk zet.

Dat is een opdracht voor iedereen, en dat wordt in het bijzonder gedaan door diakenen.

Op die plaatsen in de samenleving aanwezig zijn waar het leven spaak loopt, of waar dingen gebeuren die haaks staan op wat Jezus ons voorleeft.

Niels: Doula - Bij Marcus 1: 29-39

Mijn vrouw is zwanger. En als je tegenwoordig zwanger bent, dan is het heel erg de mode om een zogenaamde Doula bij je zwangerschap te betrekken. Voor hen die het niet weten, een doula is een vrouw die de zwangere helpt om een rustige, ontspannen bevalling te hebben. Ze is betrokken, aanwezig, verzorgt, kalmeert en in het algemeen geeft ondersteuning en rust in de stress van intensieve gebeurtenissen.

Hier moest ik aan denken bij de moeder van Simon die opstaat van haar ziekbed en voor de discipelen en Jezus begint te zorgen: een zorgende vrouw, of zoals in een ander stukje uit deze preek naar voren komt, een "diakenende" vrouw, een bijbelse doula.

Omdat het zo op elkaar lijkt ben ik het gaan opzoeken, maar ik kwam erachter dat een *doula* en een diaken niet hetzelfde zijn. In het oud-Grieks is een *doulos* een slaaf of dienaar. Een *diakonos* is meer een bediende of bode, iemand die de opdrachten van een ander vervult. Het verschil zit 'm voor zover ik kon opmaken in de vrijheid van de persoon: een *diakonos* stelt zich vrijelijk ten dienste van een ander, terwijl een *doulos* niet anders kan dan dienen vanwege zijn sociale positie.

Bijzonder genoeg wordt ook verderop in het boek Marcus de combinatie van de twee woorden wel gebruikt: in Marcus 10: 43/44, waar Jezus zegt dat de belangrijkste van de leerlingen, diegene is die zich ten dienste van de anderen stelt, nee zelfs de dienaar van de anderen zal zijn.

Terug naar de tekst die wij gelezen hebben. De moeder van Simon diakent nadat Jezus haar overeind heeft geholpen. In de verzen 32 tot en met 34 wordt daarna verteld hoe Jezus zich ontfermt over de bezetenen en de zieken van het dorp, terwijl alle inwoners uit de stad zich bij het huis verzameld hebben. En hoewel het er niet expliciet staat, maakt dit laatste voor mij een

plaatje compleet: er gebeurt wat, er is wat bijzonders te ervaren, er worden mensen genezen, wie wil er nu niet een wonder zien, dus het is een drukte van belang daar! Ik zie een massa mensen rondom de deuren en ramen van het huis duwen voor een plekje om te zien wat er gebeurt. Ik hoor ook het rumoer, de energie, de continue beweging van de menigte, de emotie van de mensenmassa rondom dat huis, mogelijk vele malen heftiger dan de paar joelende demonstranten tijdens de laatste televisietoespraak van premier Rutte een tijdje terug. Als u ooit in een land geweest bent waar de emoties dichter onder het oppervlak leven en waar het leven zich meer op straat afspeelt dan bij ons ingetogen, huiselijke Nederlanders, dan kunt u zich er misschien een voorstelling van maken.

En ondertussen gebeuren er wonderen daarbinnen in het huis bij Jezus, iets waar je mysterie verwacht, rust en kalmte, ingetogenheid, concentratie, misschien zelfs devotie en heiligheid, maar de drukte van buiten dringt steeds naar binnen.

Het klinkt misschien gek maar ik denk dat je op dat moment als leerlingen, maar misschien ook Jezus zelf, erg veel kunt hebben aan een doula. En ik bedoel hier de doula zoals ik beschreef aan het kraambed. De moeder van Simon. De diakenende vrouw die ontzorgt, rust brengt, aanwezig is en kalmeert. Die niet per se iets bijzonders hoeft te doen, maar die er gewoon is. Die geen mensen gaat lopen weggagen of tot kalmte maant, die niet met stemverheffing bijdraagt aan de chaos, die niet de deur sluit en zo de weg naar de wonderen blokkeert, maar die met de situatie dealt zoals ie is en daarin haar ding doet.

En zo is volgens mij ook de rol van onze moderne diakenen. Diakenen in de kerk zijn natuurlijk net zo verschillend als dat ze als mensen van elkaar verschillend zijn: ieder heeft z'n eigen capaciteiten en eigen interesses. Maar als er iets is dat diakenen tekent, dan is dat de aanwezigheid in het ondersteunen van anderen; de betrokkenheid bij de naaste.

Sommigen zullen meer doeners zijn en helpen actief, bijvoorbeeld door een maaltijdproject of via een Stichting Present, anderen hebben een luisterend oor en steunen emotioneel, bijvoorbeeld door bezoekwerk of via toevallige gesprekken, weer anderen zetten zich in voor een duurzamere samenleving, bijvoorbeeld door de kerk te bewegen zich in te zetten voor het klimaat of ontwikkelingssamenwerking. Er zijn vele varianten, maar allen hebben die betrokkenheid bij de naaste.

En allen, en dat is volgens mij een belangrijke kern van wat diaconie is, hoeven niks bijzonders te doen, maar kunnen er gewoon zijn. Dealen met de situatie zoals die is en daarin je ding doen.

Je mag, wij mogen allemaal, diakenen: je vrijelijk ten dienste stellen en zorgen... zodat er elders in dit huis wonderen gebeuren.

Of wij een doula bij de bevalling hebben? Nee, die hebben we niet. Maar ik denk eigenlijk dat iemand de functienaam van deze mensen zou moeten veranderen. Want zij diakenen toch ook? Ze zorgen, zodat er elders in huis een wonder kan gebeuren...

Chris: Aanraking

Aanraking in deze tijd, ik deins al terug als ik op tv mensen dichtbij elkaar zie staan. Aanraking als contactmoment, aanraking door andere kanalen. Wij moeten het in ons geloofsleven hebben van aanraking, door de geschiedenis heen worden wij geraakt door de verhalen die zo lang geleden zijn opgeschreven.

Op de toekomst kijken als geloofsdaad, geen toekomst zien, geen aanraking uit het verleden meekrijgen is een leven zonder inspiratie, een leven dat zegt: dit is het, het zal niet anders worden. Het is wat het is, zonder perspectieven. Met die gedachte hoef je dus ook niet meer aan de slag, wanneer het leven niet zal veranderen heeft het geen zin om te handelen.

Om zelf aan de slag te kunnen, is het belangrijk om te weten waar je vanuit handelt. Wie heeft jou aangeraakt, geïnspireerd, doen opstaan, doen handelen? Of anders: waar ben jij getuige van, waar getuig jij van in je dagelijkse leven?

Voorbeeld SoZa

Voorbeeld Schilderswijk (tijd voor?)

We denken vaak in slachtoffers / daders. In het diaconale werk zijn de mensen die 'helpen' vaak de daders, de geholpenen slachtoffer. Maar wat gebeurt er als je niet in dat beeld denkt?

- Muziek na de preek: Als een meesterwerk (Mozaïek) (via youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=sb31gPSPHlw>)

ANTWOORD

- Gebeden
Dankgebed
Voorbede
Stil gebed
Onze Vader
- Collecte
 1. De diaconie
U kunt uw gift overmaken op rekeningnummer NL65 INGB 0001 7687 12 t.n.v. Diaconie Wijkgem. Bezuidenhout.
 2. Dovenpastoraat regio Den Haag

GAAN

- Slotlied 'Voor ieder van ons een plaats aan de tafel (Lied 388: 2, 3 en 4)
- Zegen